

מסורת הש"ס

(א) 'פי' מוס' לשל' ד' ר' ג' ספיה...
 (ב) 'גל' מה' ורי' ר'ו' ור'ש' רב' בר רב חמור או שור או שה וכל בהמה לשטר ונת' או נשכר או נשכח אפקא-ראד-שבעת י' תורה בק שניהם אם לא ש'לו' ירו במלאכת רעו' ולקח בעליו ולא ישלם: (ס) ספ' א' (ד) ו' וישן ספ' א' (ו) ונקל פו' א':

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

פג.

עין משפט גר מצוה

צו א מ"י פ"ג מהל' שפירות הל' ב וי' נכשגות ונמ"ת סתג עין מט טושי"ע ח"ת סי' ד' פ"ג א'
 ב ומ"י פ"ו מהל' אלה הל"ג טושי"ע ח"ת סי' קפ"ו ספ' א'
 צו ג מ"י פ"ג מהל' שפירות הלכה א סתג ס' טושי"ע ח"ת סי' ד' פ"ג א' וסי' רנ"ג פ"ג ב וסי' ט"ה פ"ג א'
 צד ד ה' מ"י פ"ב מהל' שפירות וסותפין הל' ט סתג עין ל' טושי"ע ח"ת סי' קפ"ו ספ' ב'
 צ"ג ד מ"י פ"ג מהל' שפירות הל' ב סתג עין ט טושי"ע ח"ת סי' ד' פ"ג א' ס' טושי"ע ח"ת סי' ס' פ"ג א'
 ג ו' מ"י פ"ג מהל' שפירות הל' ט סתג עין ט טושי"ע ח"ת סי' ד' פ"ג א' ס' טושי"ע ח"ת סי' ס' פ"ג א'

לעני רש"י

בב"א, קל"שן ובריבינתי

מוקף רש"י

צא ואמרו להם כו' ט"ה חמ' ענו להם מנחמו עד של' יתחילו המלאכה ולפסק להם ממות ק"ס י' ע"כ ח"ס

ואפי' במקום מדרון נמי היאך נפטר בשבועה במקום שני אדם רגילין להלך אל"כ מביא עדים: **היכא דאיכא ראייה**. במקום שעדים מצויין: **נייסי ראייה**. ולא יפטר בשבועה כאיסי ור' מאיר אית ליה נחקל אנוס הוא הלכך שומר שכר נמי פטור ודאיסי לית ליה: **ה"ג** ור' **חייא בר אבא** וכו' ולא גרסינן אלא, ומילתא באפי נפשיה מתוך ה' דרמינן לעיל דר"מ אדר' מאיר נחקל ואתר ר' אלעזר תכרז וכו' ור' חי' בר אבא פליג אדר' אלעזר ואמר **לעולם** מד מנא הוא ונתקל ודאי פושע הוא והכא היינו טעמא דמיפטור בשבועה: **שבועה זו סקנה** **חכמים**. להיפטר בה ולקמיה מפרש מאי משתבע ה' פשע: **ששם אי אפיה**. פטורו מן המשלומין כשנתקל אין לך אדם וכו' שדואג שלא ישל והשכר: **היכי משתבע**. לכרי חי' בר אבא אליבא דר"מ הוא ודאי פושע הוא: **ואסא רבי יהודי**. לאפלוגי ולמימר נתקל לאו פושע הוא אלא קרוב לאונס ולפשיעה ודמי לגניבה ואבידה ותקנה חכמים אין כאן אלא הלא כי דנייה והלא כי דנייה: (ו'אין גמרא כרבי מאיר. דשנייה פטורין בשבועה משתמי' מוט אזי ומייה תמיה אני דכשלמא שומר חנם משתבע שלא פושע בה אלא שומר שכר אמאי משתבע כי לא פשע נמי בעי שלומי ואפילו שומר חנם נמי הא תינח במקום מדרון שלא במקום מדרון מי מצי משתבע שלא פשע ואפילו במקום מדרון נמי הא תינח היכא דאיכא ראייה ניתי ראייה ויפטר דתינח איסי בן יהודה אומר "אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם הא יש רואה יכיא ראייה ויפטר ההוא גברא הוה קא מעבר חביתא דחמרא בריסתקא דמחוזא ותכרה בויזא דמחוזא אתא לקמיה דרבא א"ל ריסתקא דמחוזא שכיחי בה אינשי זיל אייתי ראייה ו' ואיפטר א"ל רב יוסף בריה כמאן כאיסי א"ל אין כאיסי וסבירא לן כוותיה ה'הוא גברא דא"ל לחבריה זיל זבני לי ארבע מאה דני חמרא אול זבן ליה לסוף אתא לקמיה א"ל זבני לך ארבע מאה דני חמרא ותקיפו להו אית לקמיה דרבא א"ל יארבע מאה דני חמרא תקיפו קלא אית לה למילתא זיל אייתי ראייה דמעיקרא כי מובנת להו חמרא מעליא הוה ואיפטר א"ל רב יוסף בריה כמאן כאיסי א"ל אין כאיסי וסבירא לן כוותיה י'אתקין רב חי' בר יוסף כסיכרא הני דדרו באגרא ואיתבר ושלם פלגא מאי מעמא נפיש לחד ווטר לתרי קרוב לאונס וקרוב לפשיעה כריגלא משלם כולה רבה בר רב וי' חנן תברו ליה הנהו שקולאי חביתא דחמרא שקל לגלימיהו אתו אמרו לרב אמר ליה הב להו גלימיהו אמר ליה דינא הכי אמר ליה אין ז'למען תלך בדרך טובים יהיב להו גלימיהו אמרו ליה עניי אן וטרחינן כולה יומא וכפינן ולית לן מידי אמר ליה זיל הב אנרייהו א"ל דינא הכי אמר ליה אין ז'ארחות צדיקים תשמור:

השובר את הפועלים ואמר להם להשכים ולהעריב פו

השובר את הפועלים ואמר להם להשכים ולהעריב פו ר"י בששכן סתמא ואמר להם אחר שהשכינן כבר להשכים ולהעריב אכל אם המנה מעיקרא הכל לפי תנאו פועל

והשובר את הפועלים ואמר להם להשכים ולהעריב פו ר"י בששכן סתמא ואמר להם אחר שהשכינן כבר להשכים ולהעריב אכל אם המנה מעיקרא הכל לפי תנאו פועל

והשובר את הפועלים ואמר להם להשכים ולהעריב פו ר"י בששכן סתמא ואמר להם אחר שהשכינן כבר להשכים ולהעריב אכל אם המנה מעיקרא הכל לפי תנאו פועל

הדרן עלך השובר את האומנין

השובר את הפועלים ואמר להם להשכים ולהעריב י'מקום שנהגו לזון לזון לספק במתיקה י'ספק הכל כמנהג המדינה י'מעשה בר' יוחנן בן מתיא שאמר לבנו צא שבור לנו פועלין הלך ופסק להם מזונות וכשבא אצל אביו אמר לו בני אפילו אם אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך עמהן שהן בני אברהם יצחק ויעקב אלא עדי שלא יתחילו במלאכה צא ואמור להם על מנת שאין לכם עלי אלא פת וקמנית בלבד רבן שמעון בן גמליאל אומר לא היה צריך לומר הכל כמנהג המדינה: **גמ'** פשיטא לא צריכא דטפא להו אנרייהו מהו דתימא אמר להו הא דטפאי לכו אנרייכו אדעתא דמקדמיתו ומחשכותו בהדאי קא משמע לן דאמרו ליה האי דטפת לן אדעתא דעבדינן לך עבדתא שפירתא אמר ריש לקיש פועל

עדין כהן שא לא אכרעה של אנרעה סתמא דמפרש בנמרא: עד של' הפסילו במלאכה. דל'ין כהן אלא דכר'ס ודגרים אין נהם (ו) משום מחוסרי אמנה דאילו משתחילו לא תוכל לחזור: **גמ'** דעפא. הוסיף על שכן משאר פועלין: כניסתו